

linach rzepaku ozimego w okresie jesieni. W latach 1971 - 1973 z plantacji o powierzchni 800 m² każdego roku pobierano po 200 roślin, a w latach 1978 - 1980 z plantacji o powierzchni 520 m² po 100 roślin. Rośliny te przecinano wzdłuż łodyg, korzeni i ogonków liściowych, notowano ich uszkodzenia, a spotykane wewnątrz larwy wybierano.

Stwierdzono żerowanie dwóch gatunków larw: chrząszcza *Psylliodes chrysocephala* (L.) i muchówki *Phytomyza rufipes* (Meig.). Larwy drugiego gatunku stanowiły 99,8% w latach 1971 - 1973, a 99,1% ogółu zebranych owadów w latach 1978 - 1980. W trzech pierwszych latach uszkodziły one na 100 roślin od 2 do 14 oraz od 4 do 15 ogonków liściowych, w latach zaś następnych od 36 do 84 roślin i od 40 do 144 ogonków liściowych. Uprawa rzepaku ozimego w monokulturze, jak też zwiększone dawki nawożenia (do 375 kg NPK/ha) oraz zastosowanie Kerbu 50W nie miało większego wpływu na występowanie larw. Różne było tylko ich nasilenie w poszczególnych latach i miejscowościach. W 1978 r. więcej uszkodzeń wystąpiło w Bałczynach niż w Łęzanach, a w latach 1979 - 1980 odwrotnie. Największe uszkodzenia roślin wystąpiły w 1979 r., w 1978 r. były mniejsze, co zapewne wiązało się z warunkami meteorologicznymi, zwłaszcza większą wilgotnością powietrza, spowodowaną znacznymi opadami deszczu.

WŁODZIMIERZ ROMANKOW

Pędrusie (*Apion* spp.) występujące w kwiatostanach koniczyny czerwonej w okolicach Jędrzejowa

Badania przeprowadzone w latach 1978 - 1982 miały na celu wyjaśnienie składu gatunkowego pędrusi (*Apion* spp.), których larwy rozwijają się w kwiatostanach koniczyny czerwonej. Chrząszcze wyhodowano z kwiatostanów koniczyny zebranych z 19 pól położonych w trzech miejscowościach w okolicach Jędrzejowa.

W wyniku wykonanych badań stwierdzono trzy gatunki pędrusi: *Apion apricans* Hbst., *A. aestivum* Germ. i *A. assimile* Kirby. Gatunkiem dominującym okazał się *A. apricans*, który stanowił 71,36% wszystkich wyhodowanych osobników rodzaju *Apion*. Mniej liczny był *A. aestivum* (22,27%), a najmniej liczny *A. assimile* (6,14%).

Poziom populacji pędrusi różnił się w poszczególnych latach badań. Najwięcej chrząszczy stwierdzono w 1979 r. (przeciętnie 0,96 osobnika w 1 kwiatostanie), najmniej w 1981 r. (0,013 osobnika w 1 kwiatostanie). Począwszy od 1980 r. liczebność chrząszczy uległa wyraźnemu obniżeniu w porównaniu do lat poprzednich (1978 - 1979).